

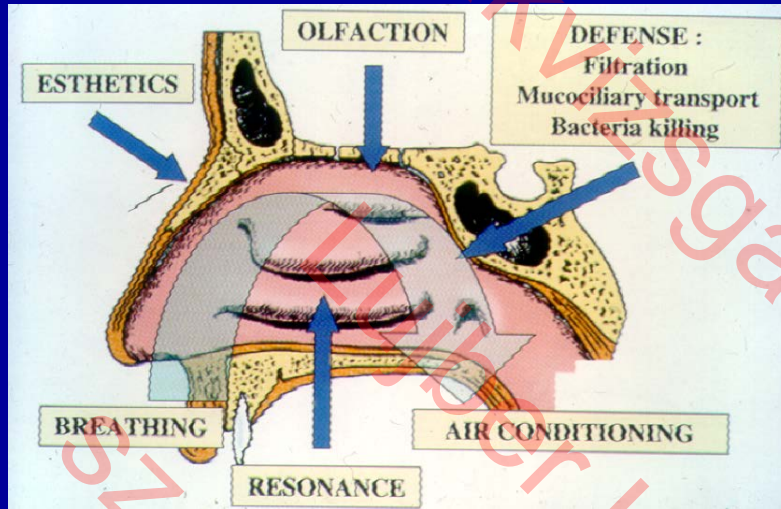
Az orr nem daganatos betegségei

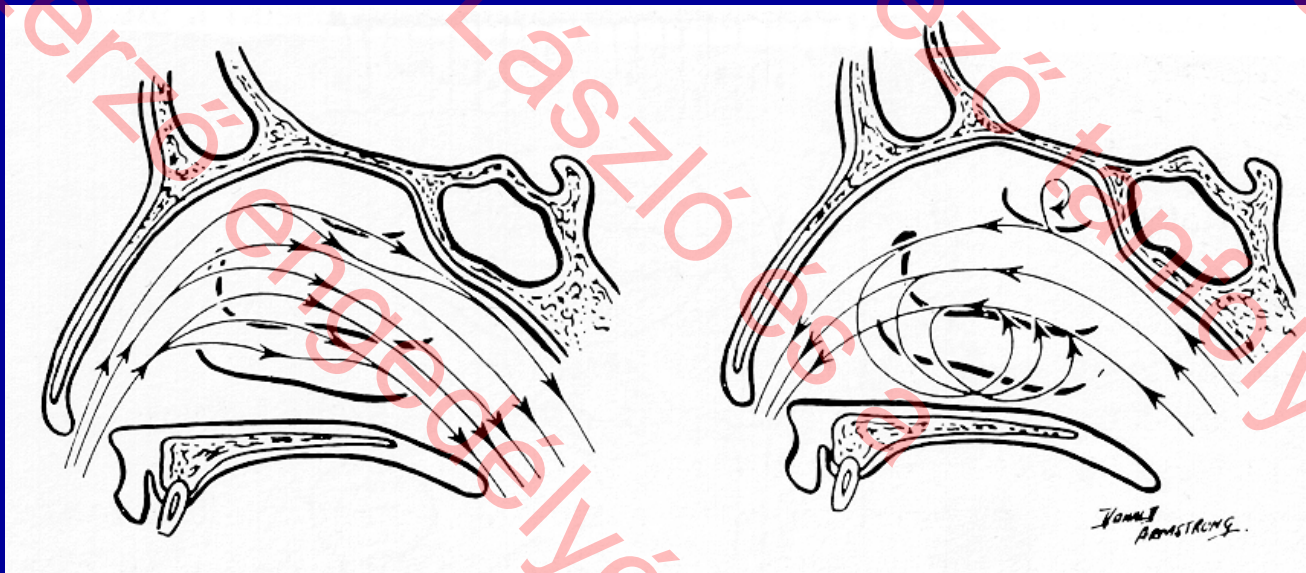
Dr. Szanyi István
PTE KK Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-,
Nyaksebészeti Klinika

A orrüreg funkciója

Légzőrendszer része

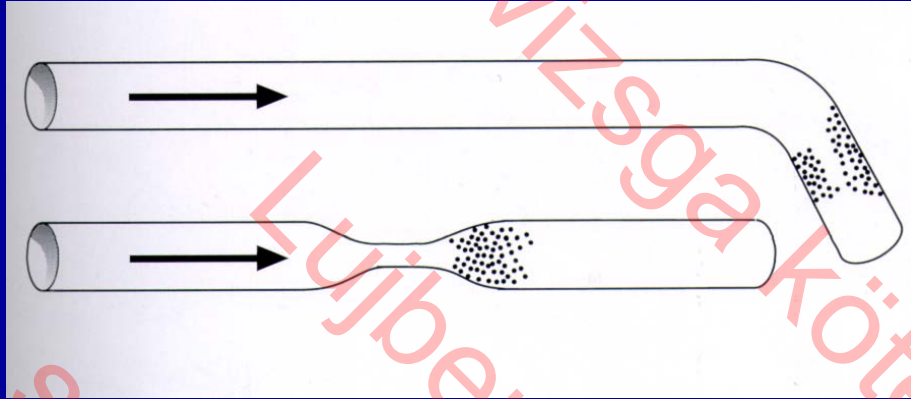

- erősen vascularizált
- mirigyekben gazdag
- bőven innervált

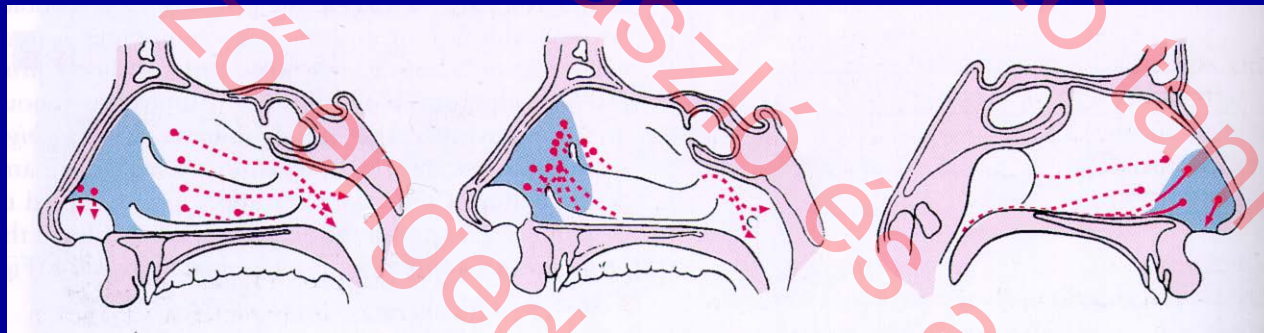
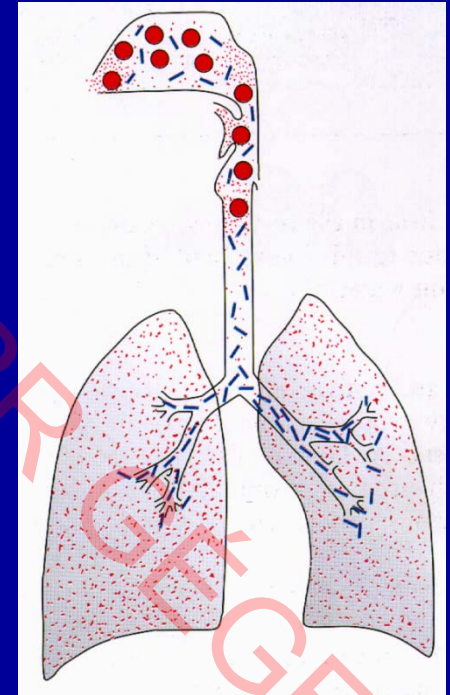

A orrüreg funkciója

Levegő tisztítása

Levegő szűrése: $> 10 \mu\text{m} < 2 \mu\text{m}$

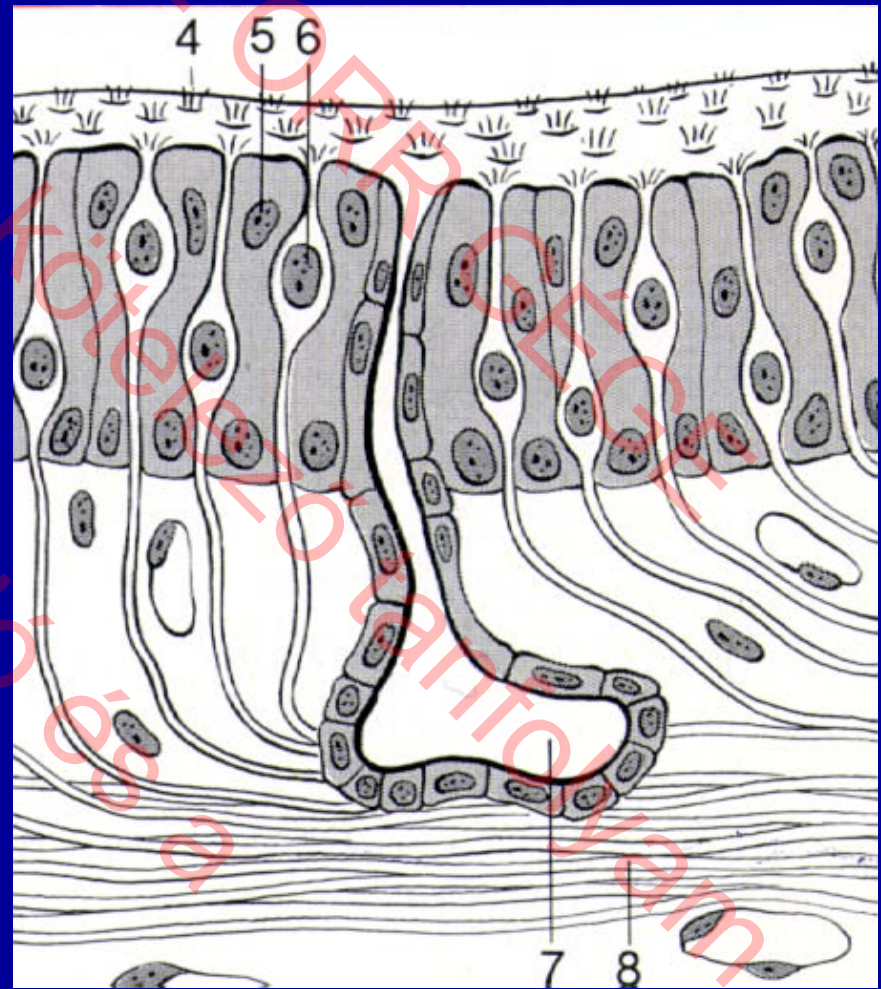
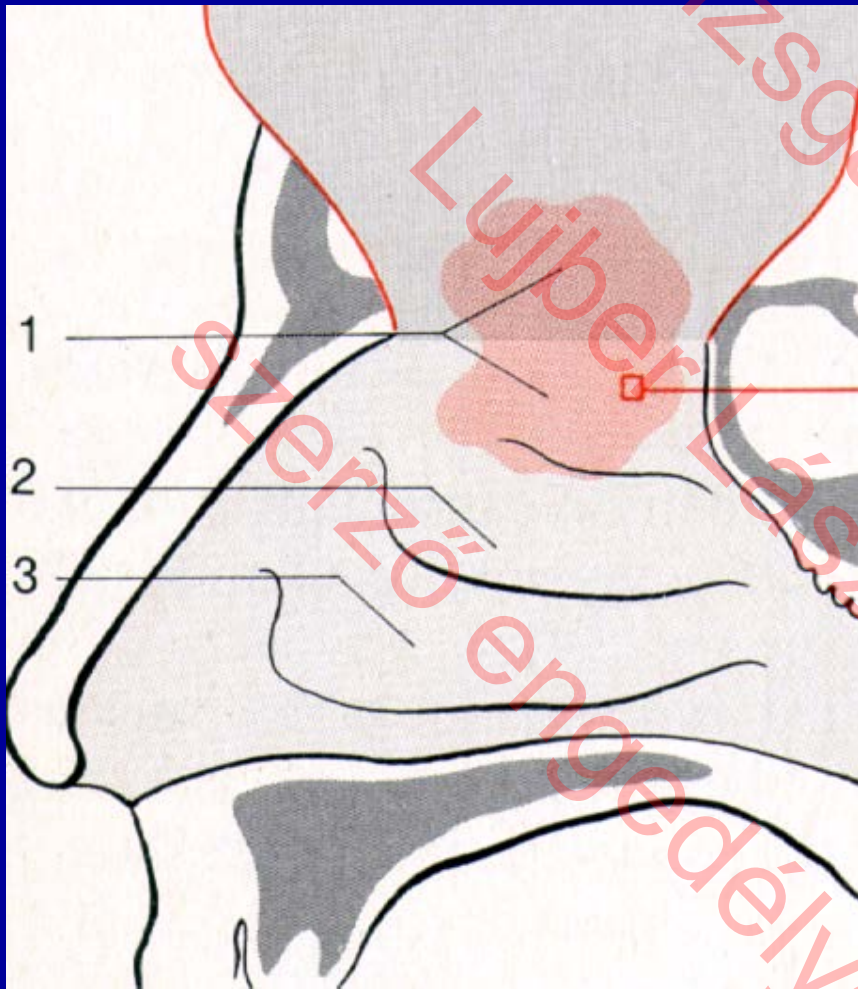

Mukociliáris transzport

A orrüreg funkciója

Szaglószer

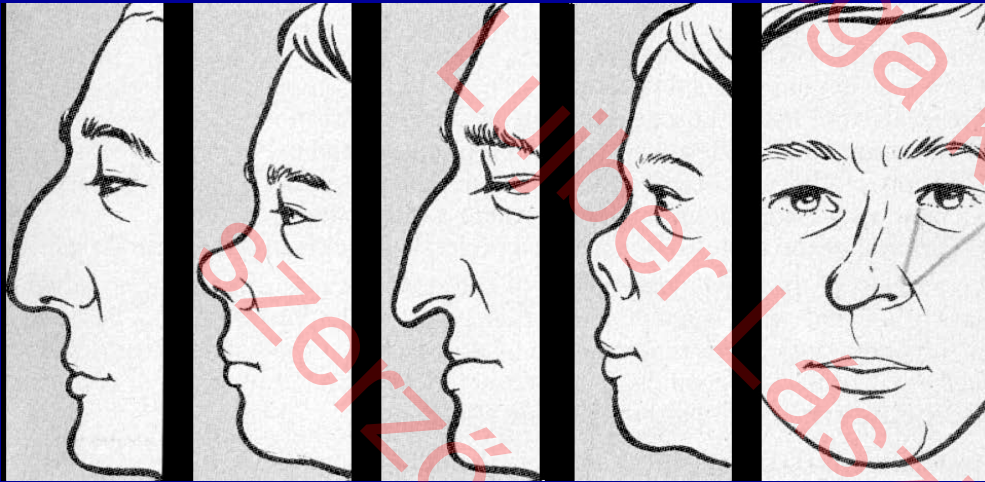
A orrüreg funkciója

Esztétikai szempontok

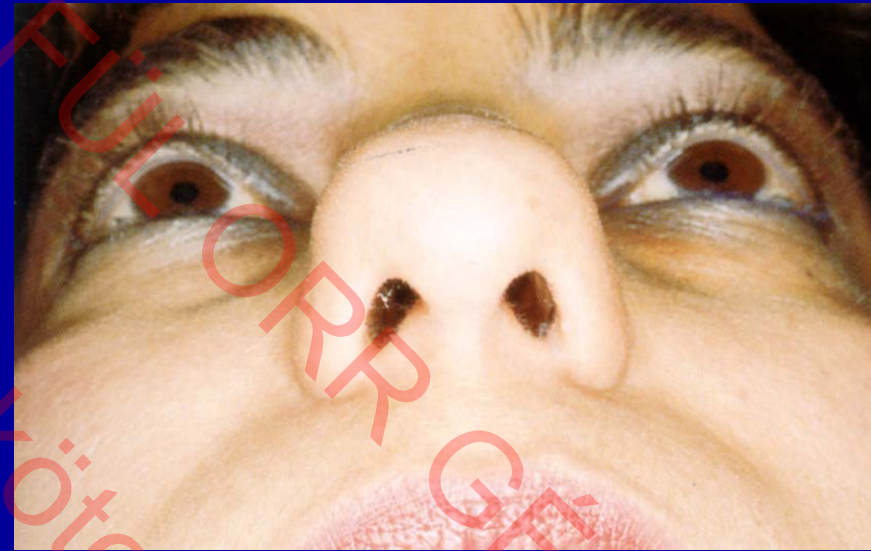

Külső orr betegségei

Alaki rendellenességek

Orrszárny collapsus

SADDLE NOSE - Nyeregorr

- Porcos v. csontos orrhát, v. mindkettő.
- Trauma, műtét során extrém mennyiségű septum porc eltáv., haematoma vagy abscessus, lues, TBC.
- Th: orrplasztika- augmentatio

HUMP NOSE - Púpos orr

Csontos, vagy porcos orrhát
esetleg mindkettő

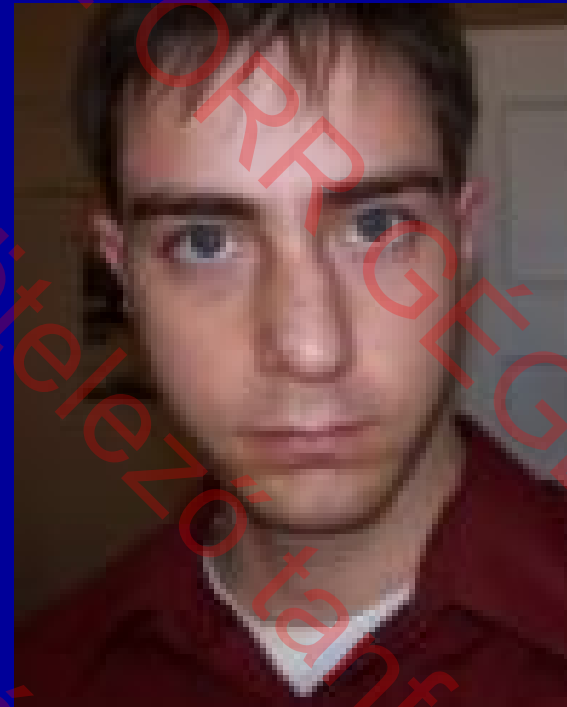
Th.:orrplasztika.

CROOKED NOSE vagy DEVIATED NOSE – Ferde orr

- Crooked nose: a dorsum kp.vonala a frontonasalis szöglet és orrcsúcs között C vagy S alakban görbült
- Deviated nose: a kp.vonal egyenes, de valamelyik oldalra tart
- Oka: trauma
- Th: septum és orrplasztika

CELLULITIS

- Orr bőrének gyulladása streptococcus v. staphylococcus
- Vörös, duzzadt, érzékeny orr
- Orrsövény felől jön a gyulladás
- Th: ab.
- Egyéb: erysipelas (hirtelen magas láz, általános állapot romlik, Streptoc. Haemolyticus, lángnyelvyszerű bőrpír, fájdalmas duzzanat), herpes simplex

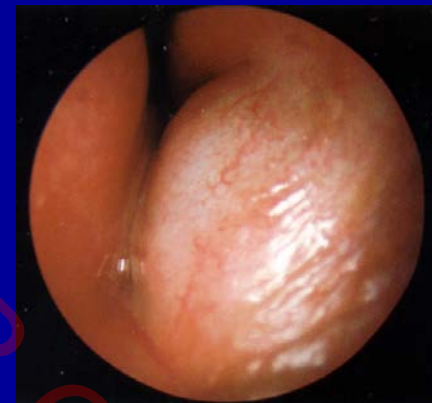

Külső orr betegségei

Fejlődési rendellenességek

Fistulák

Nasoalveolaris cysta

Külső orr betegségei

Fejlődési rendellenességek

Congenitalis glioma

Congenitalis glioma
Meningoencephalocele
Dermoid cysta

Encephalocele or meningoencephalocele

- **Külső:** orrgyök, szemzúg között, puha, pulzáló
- **Belső:** Rostacsont dehiscencia
- Fürstenberg tünet-v.jug int.compr.-ra nő a terime, köhögés
- Születéstől egyoldali orrfolyás, -dugulás
- Csecsemő polyppal?-egyoldali, kp. kagylótól mediálisan, septumot elérheti
- Pulzál, nem kocsányos
- Therápia: repositio, duraplasztika

GLIOMA

Embrionális fejlődés során az encephalokele egy része lefűződik.

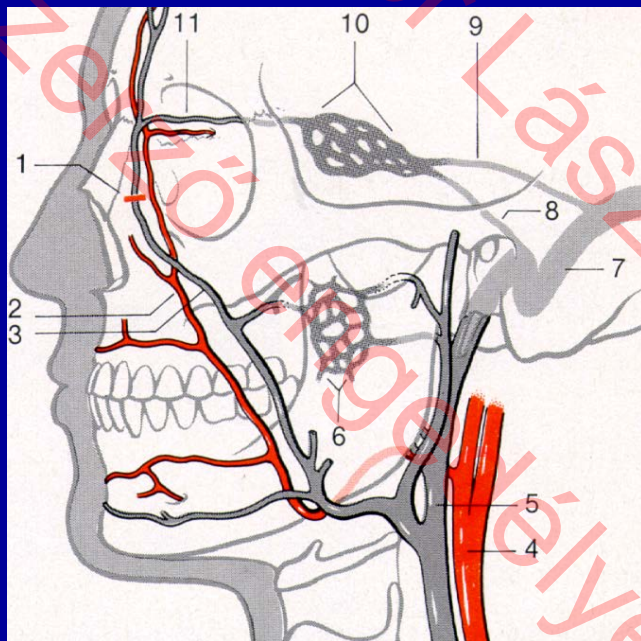
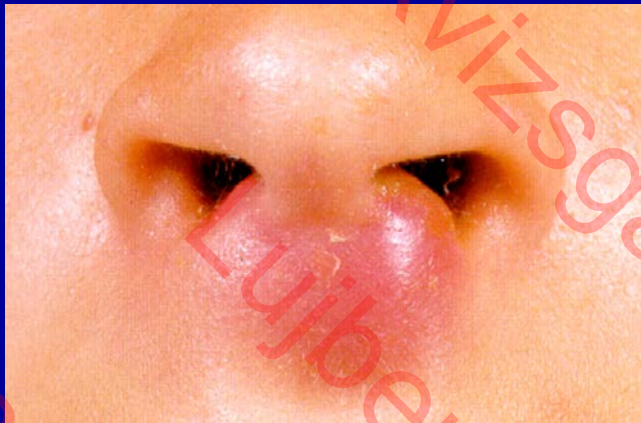
60%-extranasalis- tömött subcutan duzzanat az orrháton, az orr oldalán, a szemzúghoz közel.

30%-intranalis, 10%-mindkettő extranasalis gliomák külső eltávolítása lehetséges

Külső orr gyulladások

Folliculitis, furunculus

Staphyloc. aur.

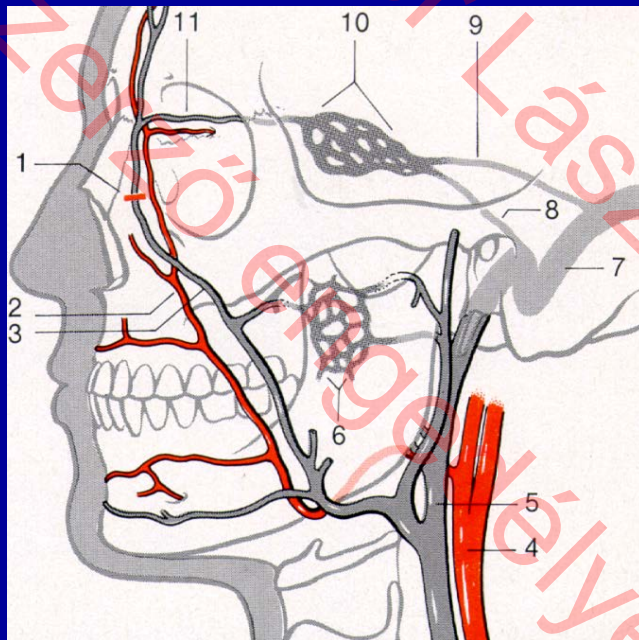
Kezelés: antibiotikum, párakötés

Incisió tilos!

Sinus cav.thrombosis, septum absc.,
felső ajak , -arc cellulitis

Külső orr gyulladások

Folliculitis, furunculus

Sinus cav. thrombosis

Szemzűg fájdalom, majd septikus állapot

Szemhéjoedema, chemosis, protrusio bulbi, bulbus mozgáskorlátottsága (III, IV, V/1,2, VI)

Intermittáló láz

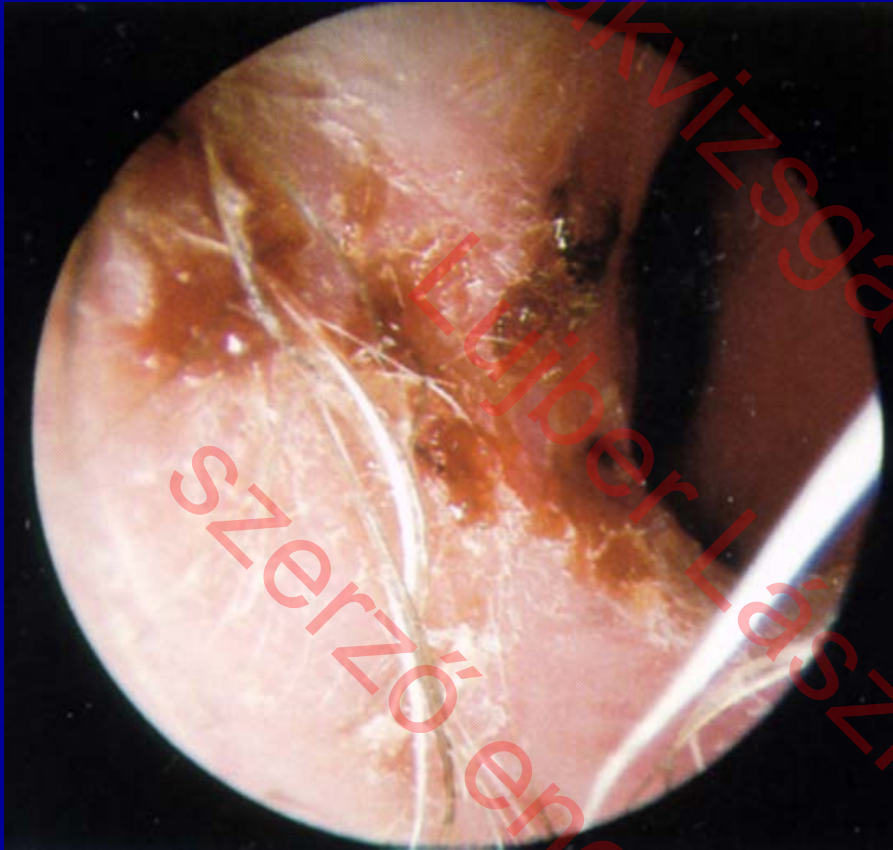
Th.: v. ang. alákötése, iv.ab, anticoag.

Orbitaphlegmone, -absc. esetén-orbitotomia

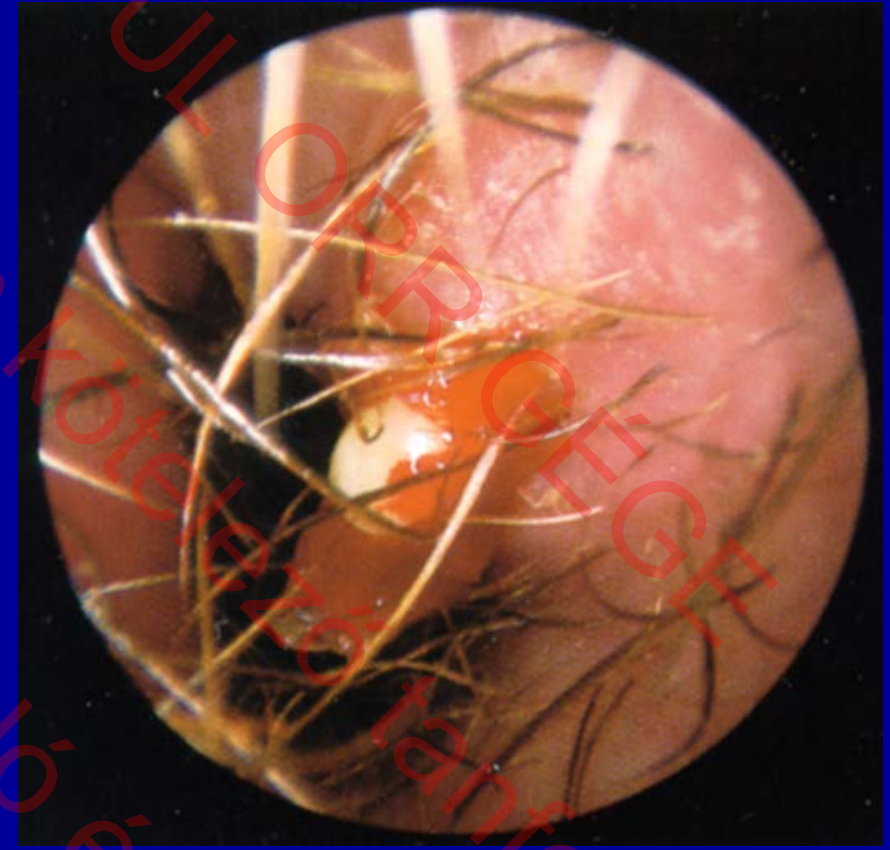
Hasonló lehet: periap. tályog-felső metszők körül a vestib. duzzadt

Vestibulum nasi gyulladáisos betegségei

Folliculitis chr.

Furunculus

Vestibulitis

A vestibulum diffúz dermatitise

- staph aureus
- predisponáló faktorok: orr piszkálás, állandó orrfolyás és mechanikus trauma zsebkeendő miatt
- akut forma: bőr vörös, duzzadt, érzékeny, pörkök, vakarás nyomok a bőrön, felső ajak is érintett lehet
- krónikus forma- a bőr induráltsága, fájdalmas fissurák, pörkök
- kezelés-pörkök eltávolítása hydrogen peroxide-dal , antibiotikumos steroid krém.

Orrbemeneti Stenosis és Atresia

- Orrcsúcs vagy vestibulum accidentalis vagy sebészi traumája- web képződés és stenosis.
- Destructív gyulladákos állapotok (Wegener, stb).
- Congenital atresia (ritka)
- Th: plasztika

Sérülések-törés

Orrcsonttörés típusai

Depressed

- előlről
- Septum összeesése
- Orrhát kiszélesedése, nyeregorr

Angulated

- oldalról
- Orrcsont és septum törése és elferdülése az orrháttal együtt

Orrcsonttörés a septum és a melléküregek sérülésével jár együtt gyakran, septumhaematoma!

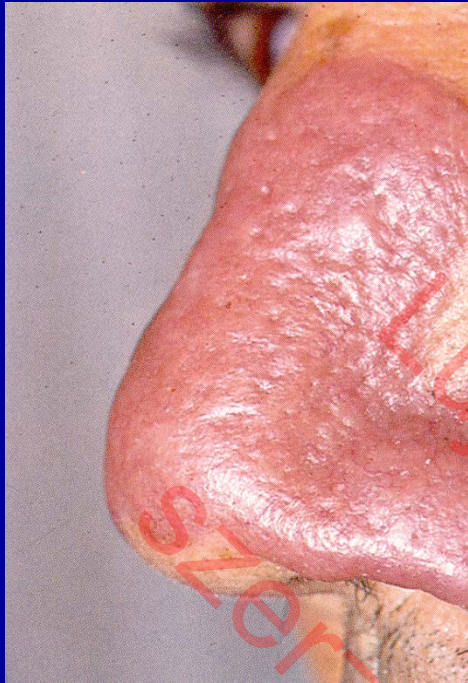
Klinikum

- orrduzzanat
- Periorbitalis ecchymosis
- érzékenység
- Az orr deformitása
- Crepitáció, mobilitás.
- Epistaxis
- Orrdugulás a septumsérülés, haematoma miatt
- Orrhát bőrének sérülése, csont és porc exponáltsága
- Subcutan emphysema (rostasérülés)
- Repositio: belülről raspatoriummal, kívülről ujjunkkal

Külső orr betegségei

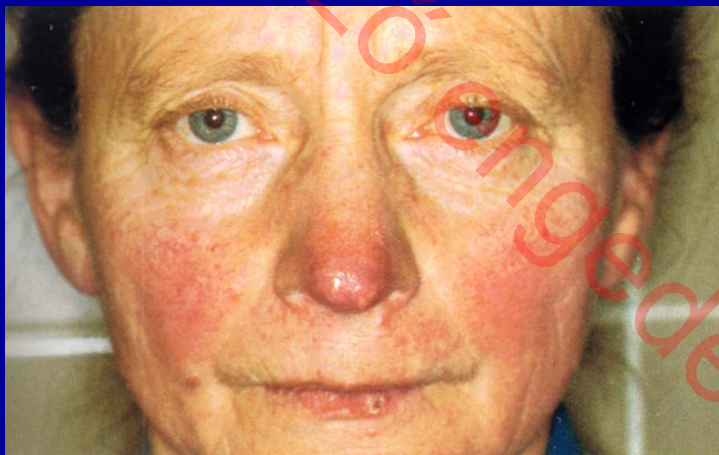
Granulomás betegségek

Eosinophil granuloma

Boeck sarcoidosis

Boeck sarcoidosis

- Granuloma jelenléte
- Macrophagok, granulocyták és multinucleáris óriássejtek
- Vasculitis jelenléte
- Gyakori szisztémás megjelenés
- Típusai:
  - -infectív,
  - -inflammatórikus,
  - -neoplasztikus

Infectív granulomák

- **Bacterialis** – Tuberculosis, lepra, Rhinoscleroma, syphilis és actinomycosis
- **Gombás** – Aspergillus, zygomycosis, Dermatocietes, Blastomycosis, Histoplasmosis, Sporotrichiasis and coccidiomycosis
- **Protozoon** – Leishmaniazis

Neoplasztikus

- Nem gyógyuló granulomák
- Középvonali granulomák
- T cell lymphomák

Inflammatorikus granulomák

- Wegener granulomatosis
- Sarcoidosis
- Churg-Strauss syndroma
- Cholesterol granuloma
- Eosinophil granuloma

Sarcoidosis

- Etiologia ismeretlen (kemikália? Beryllium, Zirconium), fenyő pollen, immunológiai
- Gyakori szervek, melyeket érint: nyirokcsimók, bőr, tüdő, szem, orr, máj és lép
- Ha az orr is érintett a betegség multiszisztémás
- 2.-5. évtized között a leggyakoribb
- Nő/ffi: 2/1
- A granuloma állandó jelenlétének oka: monocyta calcitriol termelése nő, folyamatos antigén stimuláció, szupresszor mechanizmus hibája, a citokin rendszer abnormális szabályozása

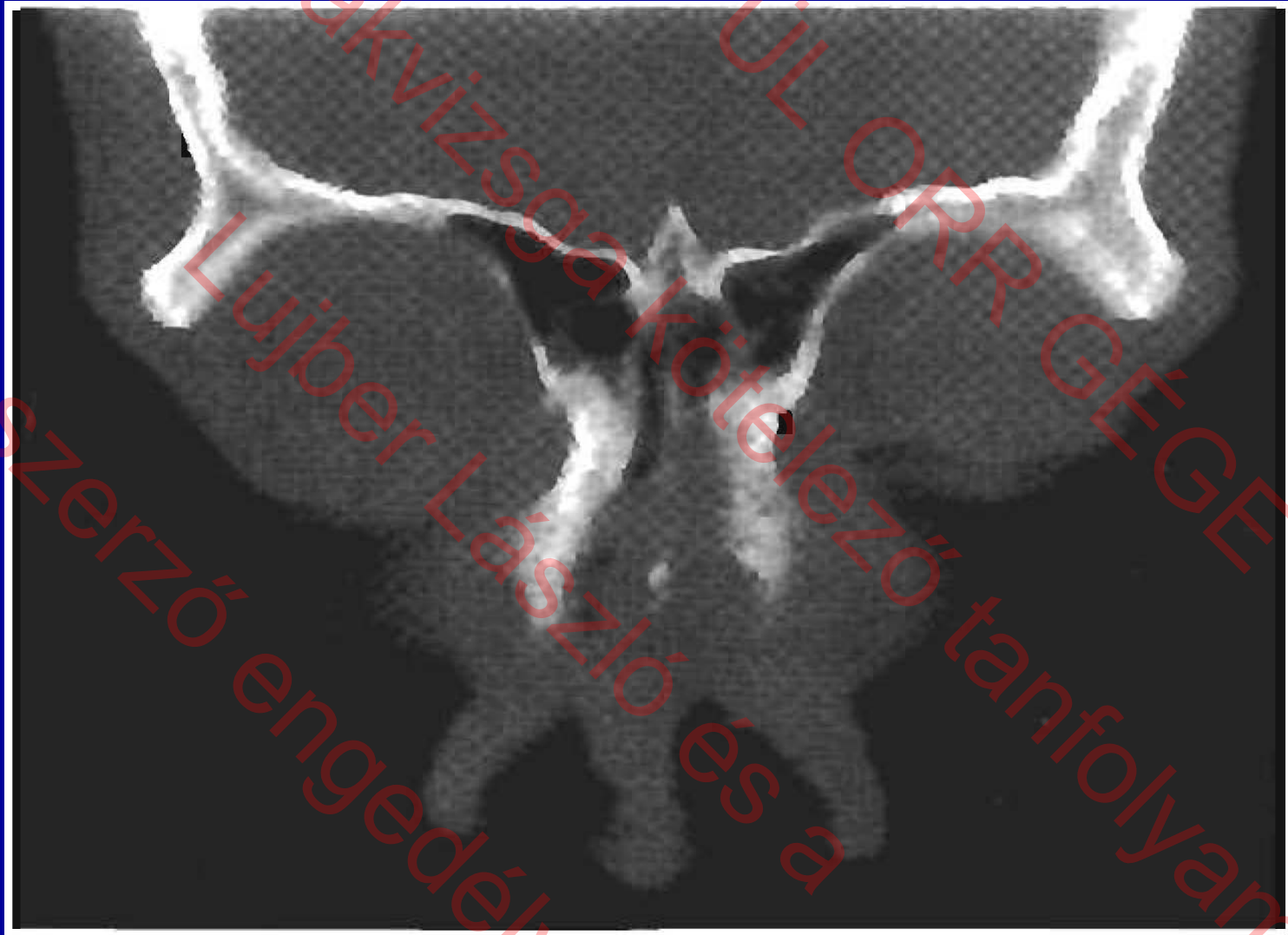
Nasalis sarcoidosis (klinikai jellemzők)

- Orrdugulás, -tömődöttségérzés
- Orrnyh. pörkösödés
- Véres, vagy gennyes orrváladék
- Arcfájdalom
- Anosmia (ritka), hyposmia az extrém pörkösödés miatt
- A septum elülső részének perforációja
- Orrhátkollapszus, orrcsontok kiszélesedése osteitis miatt
- Omü-ek másodlagos infectiója, aden/tonsilla megnagyobbod.
- Fülkürt funkció zavar

Diagnosztika

- Klinikum, hystológia, képkotók
- Hematologia
- Kveim teszt (cutan hyperszenzitivitás teszt-ag. Befecskendezés)
- Akut fázisban angiotenzin konvertló enzim emelkedés
- Rtg: orrcsont osteolytikus reakció, pontszerű osteolysis
- CT orrcsont körül lágyrészekben változást mutathat
- Agyi MRI a kp. idegrendszer involváltsága miatt
- Mrtg a mellkasi infiltrátumok kimutatására

CT nasal bone area

Sarcoidosis (kezelés)

- Spontan remissio (lehetséges)
- Oral steroid
- Methotrexate
- Hydroxychloroquine
- Sebészet: kontraindikált,
- Extrém orrdeformitást okozhat
- Fess esetleg a sinus drainage helyreállításához-aktív fázisban abszolút kontraind.

Külső orr betegségei

Wegener granulomatosis (WG)

- Kis- és középnagy ereket érintő systemás necrotisáló vasculitis (distalis arteria, areteriola, capillaris, venula)+ granuloma 15-70 év között, fiatalon multiszisztémás, vese gyakrabban érintett itt
- Etiológia: ismeretlen, immunológiai, vasculitist immunkomplex depozíció okozza
- Klasszikus WG : Légutak
Vese
Systemás vasculitis
- Lokalizált WG: csak légúti / rhinológiai

WG rhinológiai tünetei

Korai stádiumban diszkrét, nem jellemző tünetek.

Gyanujelek:

nem gyógyuló idült, progrediáló,
destructív rhinosinusitis

általános állapot romlik

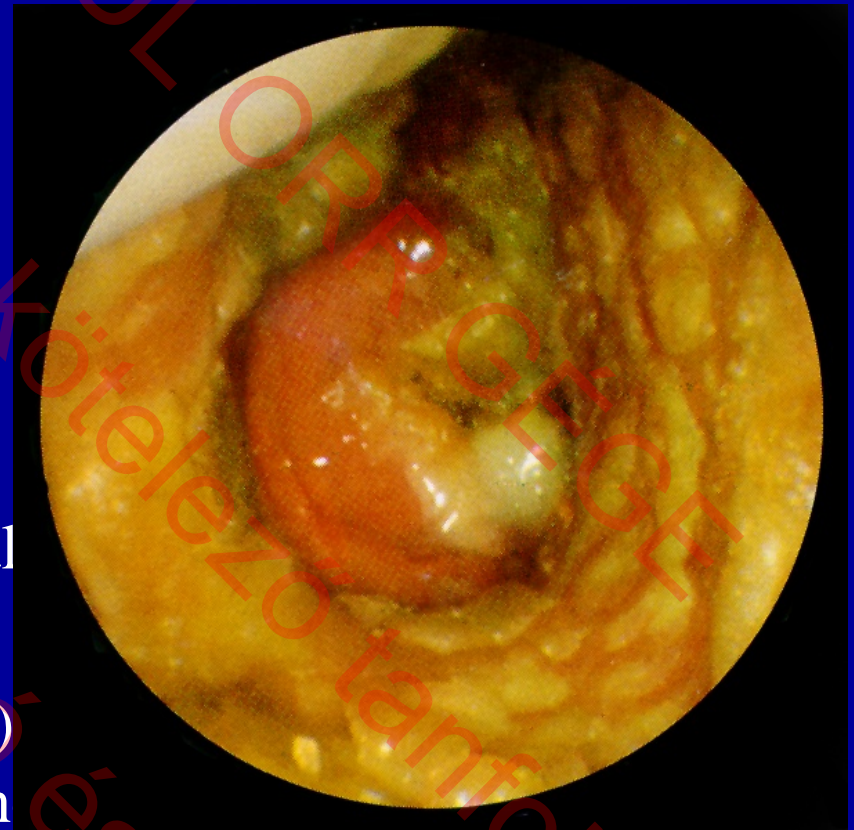
egyéb nem spec. tünetek (izom-,
izületi fájdalmak, láz stb.)

Lefolyás: gyorsan/lassan progrediáló

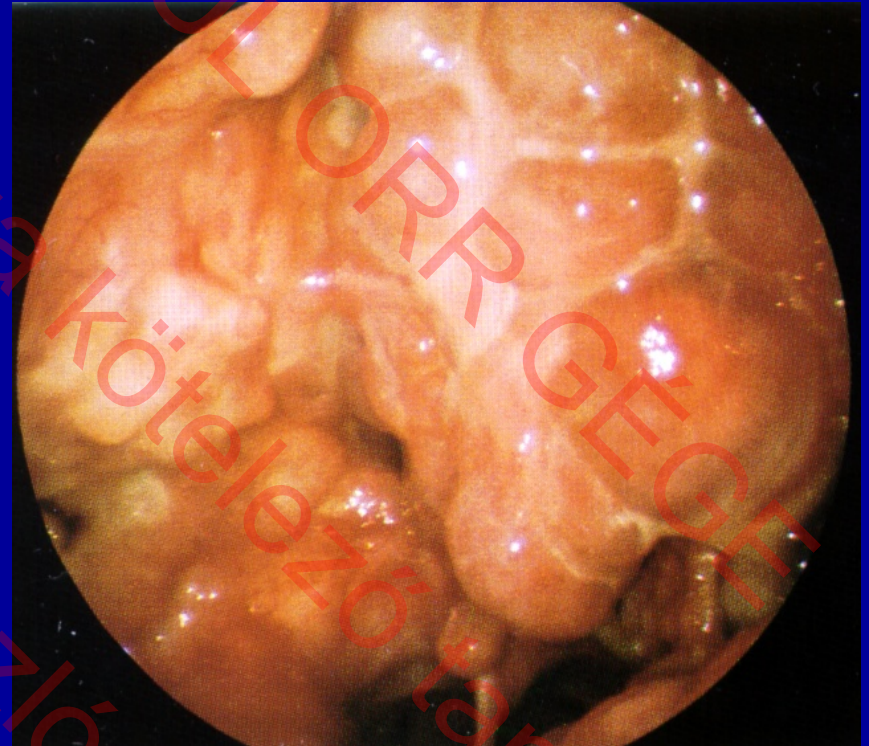
Diagnózis: Orrendoscopia, biopsia

cANCA emelkedett (cytoplasmatic)
(radioimmun., immunofluorescencia),
mrtg nodulusok,
microhaematuria, vizeletüledék

/pANCA (perinuclear)/

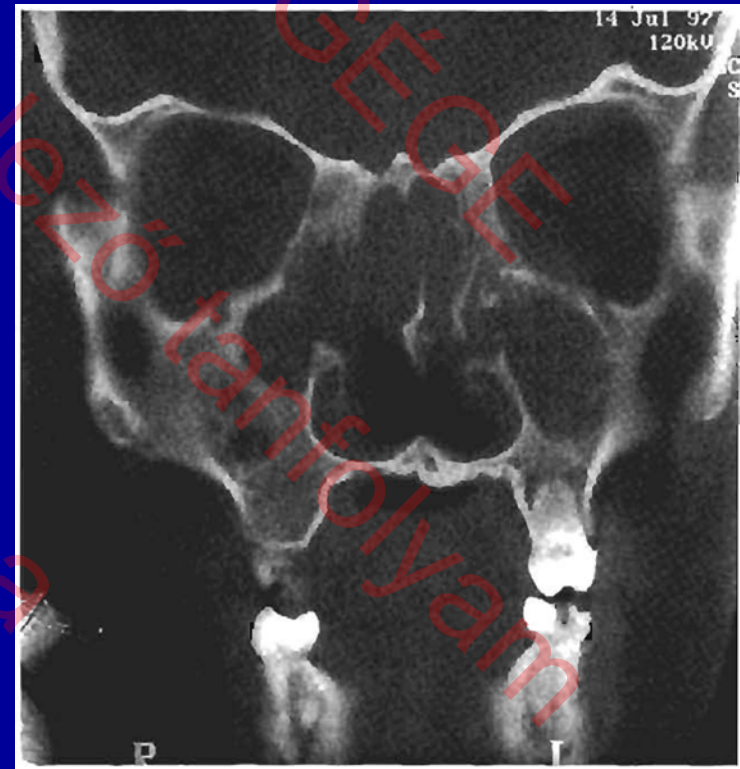
Wegener granulomatosis

Orrendoscopos kép

Klinikum

- Alsó-felső légutak involváltsága
- Glomerulonephritis
- Nasal block: pörkösödés/orrvérzés
- CT nyh. megvastagodás
- Csont destrukció
- újcsont képződés

Kezelés

- Prednisolone
  - Azathioprine
  - Cyclophosphamide (megszakításokkal a mellékhatások miatt)
- Mycophenolate mofetil-t adnak mostanság azathioprine helyett
- Sós orrmosás
  - Intranasal steroid
  - Operáció úm. orrplasztika / augmentation orrplasztika mindig kerülendő az aktív fázisban

Eosinophil granuloma

- Langerhan's óriás sejtes klonális proliferáció eosinophil, lymphocyta, plasma sejtek és neutrophilok infiltrációjával
Histiocytosis X egyik variánsának tekinthető

Csontok érintettek: koponya főleg, arccsontok fájdalmas duzzanata, mandibula érintettség esetén fogínyvérzés, fájdalom

Th: ha egy csont érintett-curettage+radioth, egyébként steroid, alpha interferon, csontvelőátültetés

Granulomatosis nasi et sinuum

= midline granuloma

T/NK sejtés non- Hodgkin
malignus lymphoma

- 5.-6. évtized, inkább
férfiakban, 3
stádium: prodromalis,
aktív és terminális

- Prodomális: Sok évig tart orrfolyással, orrdugulással
- Aktív szakasz: gennyés orrfolyás orr vázának progressív necrosisával, felső ajak, szájpad necrosissal, másodlagos fert. miatt láz
- Terminális szak: az arc csonkolódása, halál
- Diagn: mély biopszia, immunhisztokémia
- Th.: régebben alacsony dózis RT, ma full dose

Nasalis tuberculosis

- Direct inoculatio- orr piszkálás
- Tüdőből disszemináltan
- Haematogen úton az orrnyh-ra
- Típusok:
  - nodularis-lupus vulgaris, direct inoc. vestibulum majd orrnyh-ra barnás-vörös fájdalomtalan papula
  - ulceratív- porcos része a septumnak érintett (perf., nyeregorr), csontos nem (lues!) pörk, orrvérzés
  - granulom atosus-sinust is involválja

Syphilis

- Primér- az inoculatio helyén 3 hét alatt fájdalomtalan csomók, 3 hónap múlva eltűnik
- Secunder- legfertőzőbb állapot, szimpla orrfolyás, pörk a vestibulumban, orrnyh foltok, serológiai teszt
- Tercier- leggyakoribb orrérintettség, septum csontos részét necrotizálja-perf., nyeregorr, orrhát összeesésével, éjszakai fájdalmak, sec. atrophic rhinitis
- Congenitalis- 3.hét-3. hónap, kezdetben szimpla vizes orrfolyás, később gennyes

Rhinoscleroma

- Klebsiella rhinoscleromatis (intracellularis-nehéz izolálni)
- Progresszív granulomatozus betegség az orr és később a meso és nasopharynx érintettségével
- Szövettan: nagy magvú, habos cytoplazmájú Mikulitz sejtek- a vacuolizált cytoplasmában a kórokozó van
- Atrofiás fázis-pörkös, atrófiás nyh, orrvérzés, orrfolyás
- Granulomatozus / proliferative fázis-kékes vörös nem ulceráló csomók- puhák, majd fakulnak és keményebbek lesznek, fibrotizálnak
- Hegesedés fázis- adhezió, stenózis, normal anatomia torzul, orrgarat és csont érintettség
- Th: ab.+streptomycin

Rhinophyma

- Rosacea talaján hosszú évek alatt alakul ki idősebbekben, gyakrabban férfiakon, potatorokon gyakoribb
- A faggyúmirigyek hypertrophiája
- Nagysága miatt gyakran orrlégzési, látási nehézséget okoz
- Th.: Radiofrekvenciás hurokkal, Laserrel

Dr. László és a munkatársai
AOK FÜ...
Lujtői...
ORR GÉGE
szerv...
László és a
ingedély...
anfolyam

0713 szakorvosok kötelező tanfolyam

Lujber László ORR GÉGE

szerző engedélyezte a kötelező tanfolyam

013

AOK

FÜL

ORR

GÉGE

Lujber László és a

szakvizsga kötelező tananyag

szegedi

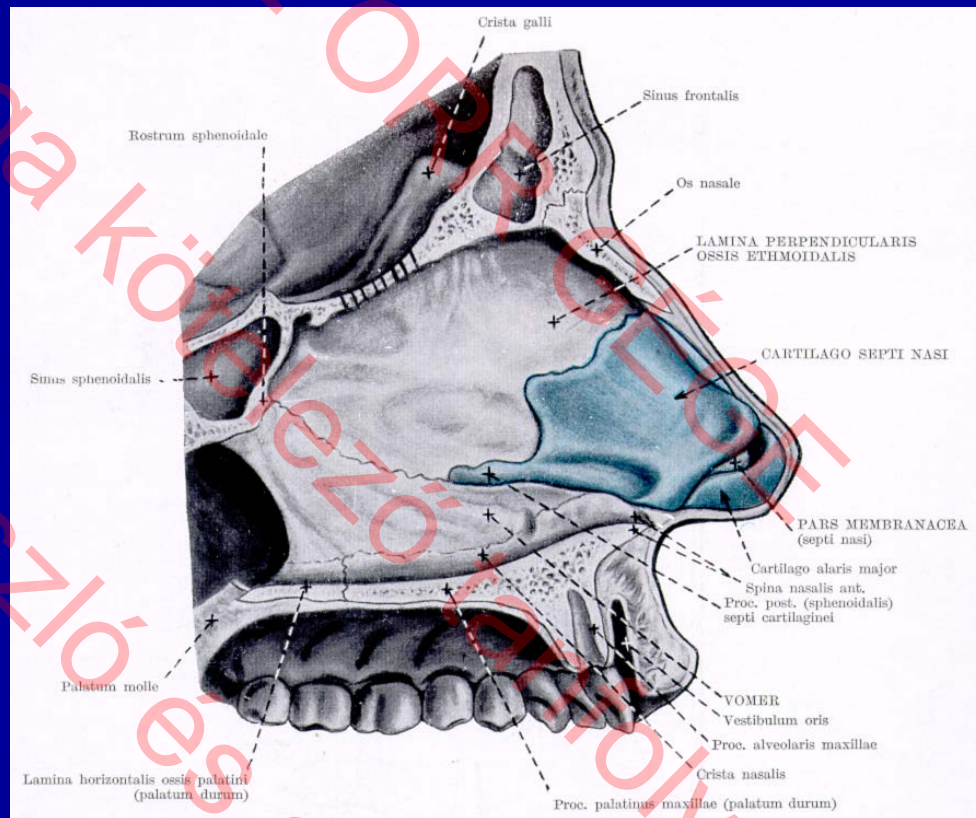
szakvizsga kötelező tananyag

Lujber László és a

szakvizsga kötelező tananyag

Az orrsövény elváltozásai

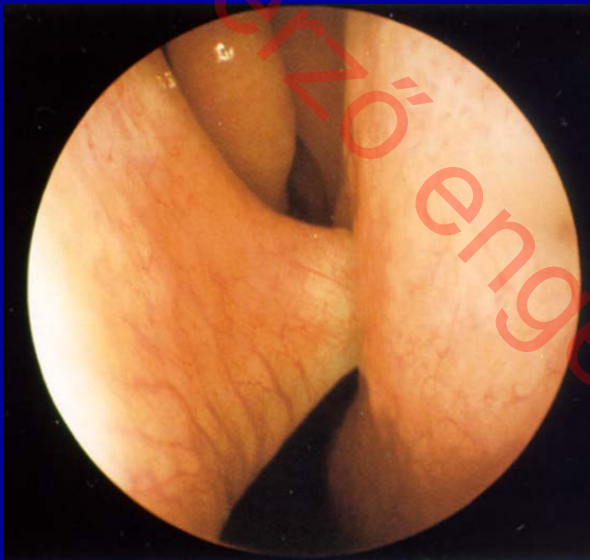
- Deviatio septi nasi
- Septum-haematoma
- Septum-abscessus
- Septumperforációk

Az orrsövény betegségei

Subluxatio-, deviatio-, spina septi nasi

Ok:

- fejlődési rendellenesség
- trauma

Az orrsövény betegségei

Subluxatio-, deviatio-, spina septi nasi

Műtét:

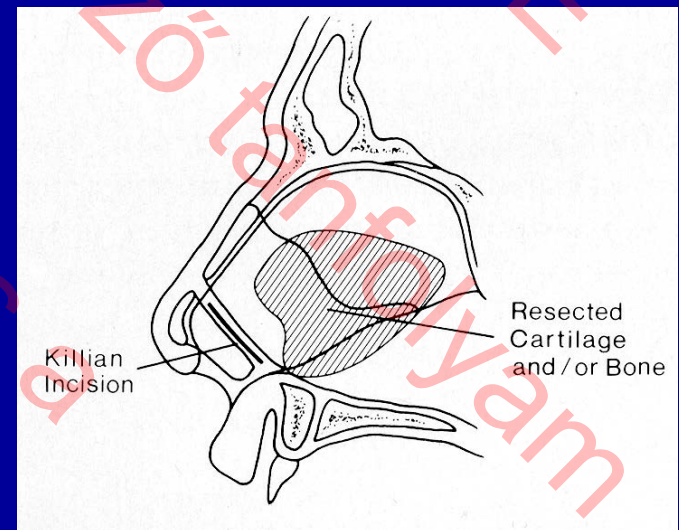
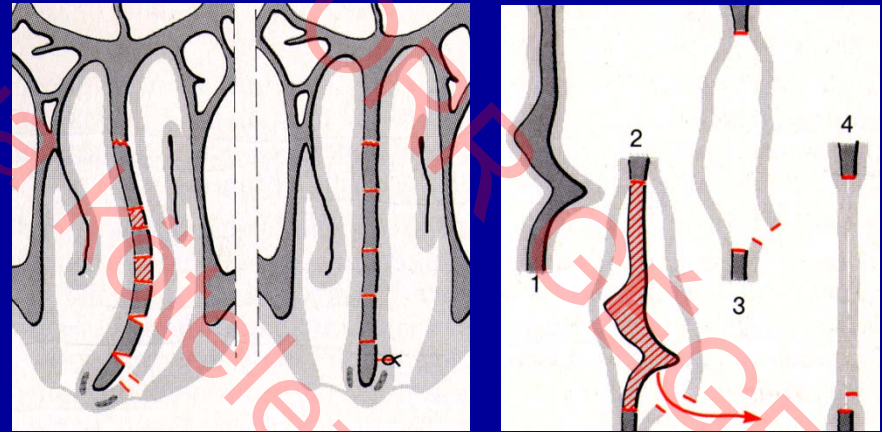
Plastica/resectio septi nasi

Klinikai tünetek

- Orrdugulás
- Hyposmia, anosmia
- Fejfájás

Következmények

- Rhinosinusitis chr.
következmények:
fülkürt működés zavara
sinobronchitis chr.
- Rhinitis sicca anterior

Az orrsövény betegségei

Haematoma-, abscessus septi nasi

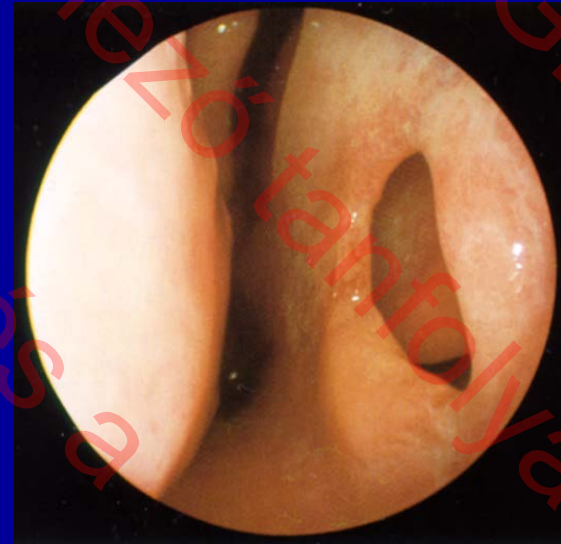

Szövődmények

- helyi: porcnecrosis
- meningitis
- sinus cavernosus trombosis

Terápia

- incisio
- antibiotikum

Perforatio septi nasi

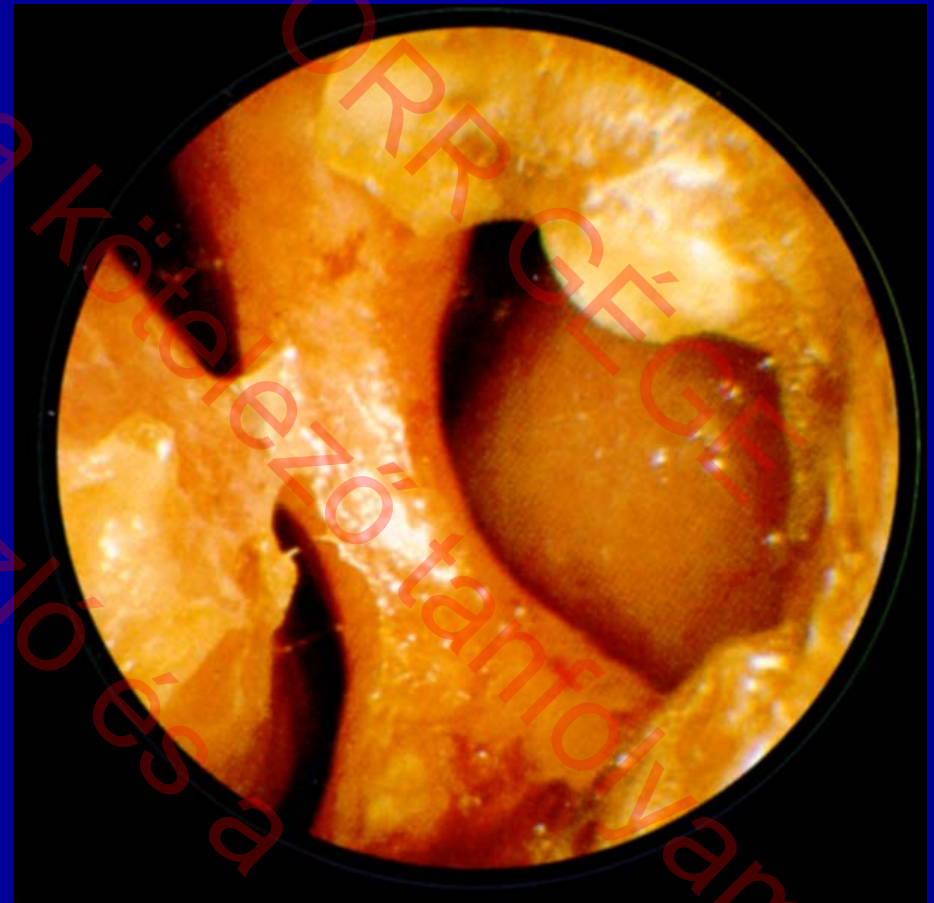
Az orrsövény betegségei

Perforatio septi nasi

Okai

- trauma
- septum műtét után
- rhinitis sicca anterior
- orrtamponálás
- cocain szippantás
- spec. gyulladások
(lupus, syphilis)

Kezelés: műtéti zárás

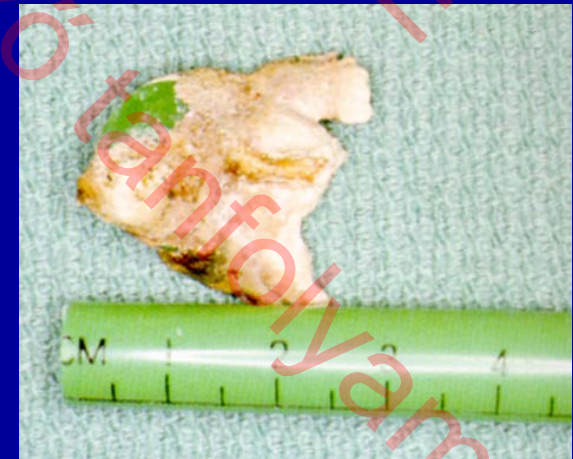
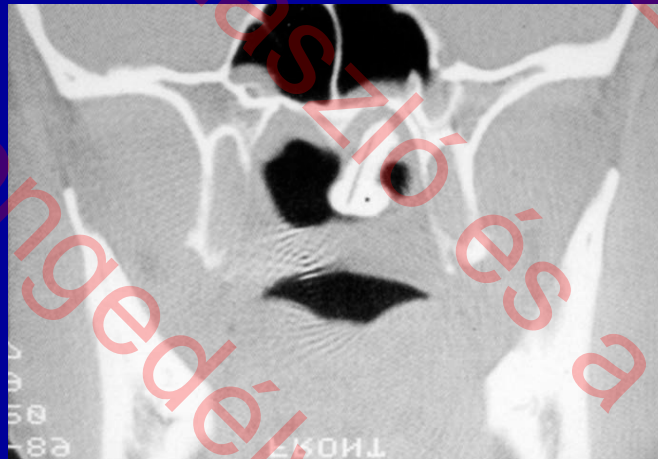
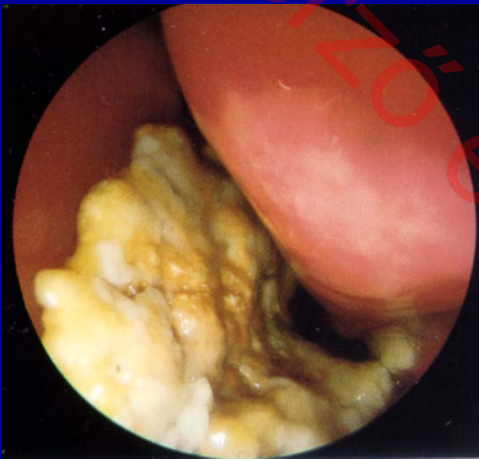
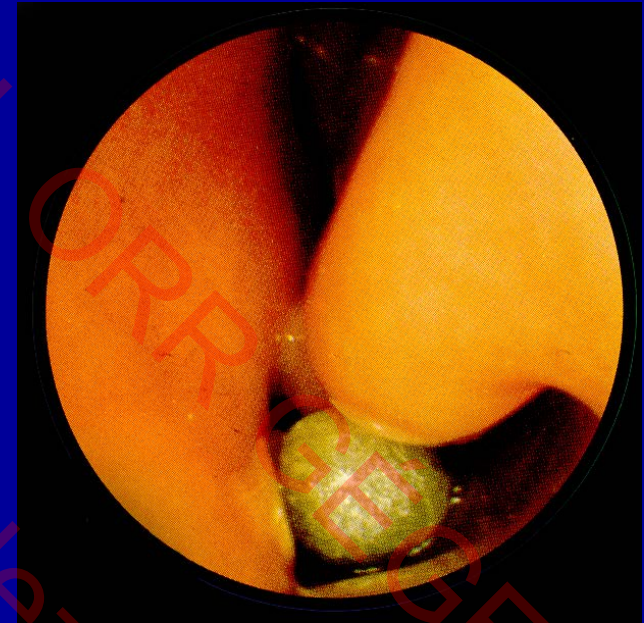
Orrfőüregi idegentestek

Tünetek

- féloldali gátolt orrlégzés
- féloldali bűzös orrfolyás
- orrvérzések

Rhinolit képződés

Diagnózis: endoscopia

A gátolt orrlégzés okai I.

Orr- és melléküregek betegségei

Rövid kórtörténet

Orrbemeneti furunculus, ekcema

Rhinitis acuta

(infectio, allergia, egyéb)

Trauma (oedema, haematoma)

Idegentest

A gátolt orrlégzés okai II.

Hosszú kórtörténet

Orrszárny collapsus

Orrnyílás stenosis

Rhinitis sicca anterior

Deviatio,- subluxatio septi nasi

Rhinitis-, rhinosinusitis chr.

Hypertrophia conchae nas.

A gátolt orrlégzés okai III.

Orrpolyposis

Concha bullosa

Synechiák az orrfőüregben

Rhinitis medicamentosa

Orrüregi idegentest, rhinolith

Rhinitis chr. atroph., ozaena

Jó- és rosszindulatú tumorok

Fejlődési rendellenességek

A gátolt orrlégzés okai IV.

Orrgarat betegségei

Rövid kórtörténet

Pharyngitis

Retropharyngealis tályog

Hosszú kórtörténet

Adenoid vegetatio

Orrgarat tumor

Choanalis atresia

A „gátolt orrlégzés” okai V.

Egyéb okok, amelyek nem az orrüreg/ orrgarat szűkületét okozzák, de orrdugulás érzetét keltik

1. Érző receptorok (?) károsodása (sinusitis chr., rhinitis chr., trauma utáni hegesedés)
2. Cardiopulmonális elégtelenség - nazális dyspnoe
3. Pszichológiai okok